„ЗАСТАВА“ излази редовно: **средом, петком и недељом** на целом табаку, **уторником** на по табака.

Цена је за Аустро-Угарску:
на 1 месец . . . . . 1 ф. 20 н.
на четврт године . . . . . 3 ф. 50 н.
За Србију:
на четврт год. 8 дин., на по год. 16 дин.

Народни бројеви од петка, нарочито за шире народне кругове уређени, могу засебно да се претплате, а цена им је:
на 1 месец . . . . . 25 нов.
на четврт године . . . . . 75 нов.

ЗАСТАВА.

ОРГАН СРПСКЕ НАРОДНЕ РАДИКАЛНЕ СТРАНКЕ.

За **ОГЛАСЕ** плаћа се од сваке врсте 6 нов. оваких ситних слова, а за жиг се плаћа 30 новч. сваки пут.
За **„Припослано“** плаћа се 20 н. од врсте.

ДОПИСИ шаљу се уредништву а претплата и огласи администрацији **„ЗАСТАВЕ.“**

Уредништво и администрација „Заставе„ налази се у кући г. Ст. Јефтића, главна улица.

НЕПЛАЋЕНА ПИСМА не примају се.

РУКОПИСЕ не враћамо.

Поједини бројеви стају 10 новч.

БРОЈ 76. У НОВОМ САДУ У УТОРАК 20. МАЈА 1897. **ГОДИНА XXXII.**

УВЕРТИРА У САБОР.

Превишњим рескриптом Њег. Величанства краља, издатим у Будимпешти дне 20. маја 1887., дозвољен је на предлог угар. министра председника сазив српског народно-црквеног сабора за 29. јуни тек. године.

Имаћемо дакле петровдански сабор.

*

Када се на једном акту, који је еманација државне власти и то оне највише у земљи, налази потпис посвећене особе Његовог Величанства, онда се о томе акту не може друкче говорити, него само са највећим пијететом и уважењем, које је нарочито српски народ гајио и још увек гаји према своме узвишеном владаоцу.

И на горе цитираном кр. рескрипту налази се тај потпис владарев.

Али се на томе акту државне власти налази још и потпис угарског министра-председника; те се овде дакле ради о државном акту једном, са министарским премапотписом. Критика је овде слободна, умесна и на жалост — нужна.

Знам и уверен сам, да ће сваки Србин, и богат и сирома, с великом жалошћу прочитати овај краљевски рескрипт, с великом тугом у срцу разабрати крупни садржај му. Образованом Србину, који вишу срећу своју налази само у величини и правом угледу свога народа, морају и нехотице груди да се стежу.

„И до сад су књиге долазиле“.

И до сада је било српских сабора, али је сазив сваког сабора, изазивао у српског народа само радост, оживљавао нове наде, уздизао и крепио.

И до сада су српски сабори сазивани — ал овако никада не!!

Но манимо се ламентација; време је озбиљно и сваки дан нам може донети какво ново изненађење, какав нови насртај.

Погледајмо истини у очи мирно и озбиљно. —

Српски народ у овим странама своје домовине, није од данас.

Прошло је већ два пуна века, како га је несретна мисао једног срп. архијереја, довела у прилику и положај, да мора да се бори са иноверном државном влашћу без прекида, без одмора за част, веру и народност.

У тој тешкој и дуготрајној борби имао је народ српски само једно оружје: своје право; само једно средство своје обране, — позитивни закон.

Позитивни закон!

Колико је то моћно средство, колико ли је силно и снажно оружје у — образованим, културним и правним државама!!!

И српски народ има и у овом случају за себе право своје, свој позитивни закон, свој несумњиви corpus juris.

Тај позитивни закон је саборско устројство од 7. јуна 1865. бр. 796.

Да видимо како стоји кр. рескрипт од 20. маја 1897. према томе саборском устројству од 7. јуна 1875. Нека говоре §§.:

§. 7. наређује да се српски сабор састаје сваке треће године између Ускрса и Духова. Ми ћемо имати сабора баш после Духова а трећа је година давно минула а сабора није било.

Узаман тражимо разлоге овом хотимичном мимоилажењу саборског устројства. Један једини разлог може ту бити одлучан, разлог *нека Раци осете*! Но то је само формално безакоње; има ту још много озбиљнији ствари. Ево једне такве: Краљевски рескрипт, којим се сазив сабора допушта **налаже** истоме сабору, да на темељу IX. зак. чланка од год. 1868. *у првом реду узме у претрес* предлоге, који се односе на коначно установљење срп. православног народно-црквеног статута — које речи непријатељи наше автономије тумаче, да је то *„јединствени статут“*.

Не ћемо да се овде упуштамо да ли би по овдашње Српство боље било, да своју црквн. нар. аутономију сведе под један кров, у један статут; нећемо да говоримо ни о томе, да ли је после изјаве мин. председника Банфија у уг. сабору, опортуно и целисходно да напуштамо сигуран и ако много пута изигран позитивни базис устројства наше цркве и школе народне. Нећемо сада овде ни у то да се упуштамо колико је оправдано позивати се на IX. зак. чл. од год. 1868. а у исто доба безобзирно рушити јасна наређења саборског устројства, које је такође постало на темељу истог IX. зак. чл. од г. 1868. о свему томе нећемо да говоримо, јер сада има реч сабор који ће знати шта му је дужност! Ми овде питамо само једно:

Којим правом, на темељу којег закона, које ли уредбе, може угарска одговорна влада, да прописује српском сабору дневни ред, да му **налаже** шта ће прво узети у претрес?!!

Нема на целом свету нигде, у ни којем уставу, таквог прописа, такве установе да власт прописује једном сабору, шта ће узети у првом реду у претрес, шта ли у последњем!! Нигде тога нема, а не може таковог чега ни бити, јер је сабор свугде највиша законодавна власт, власт која влади прописује законе, а не да од ње прима налоге и заповести. Но нас се напослетку не тиче, како је на другом месту, нас се тиче само оно, што су нама закони дали и ујемчили.

Наше саборско устројство од год. 1875. има у том погледу јасну и прецизну установу. Она одређује у §. 10. al. 2. ово: **„Сабор одређује свој дневни ред“.**

Поред овако јасне установе и поред нарави саме ствари, излишна би била свака интерпретација, свако коментарисање овог законског наређења, с којим кр. рескрипт у дијаметралној опреци стоји. Пропис закона је јасан као сунце и неумитно строге, императивне нарави.

Угарска влада дакле већ у сазиву сабора, пре него што је сабор и отворен, гази ногама оно наређење саборског устројства, које је једино у стању слободу законодавног тела нашег да очува! Јер, како може бити о слободи саборисања говора, кад влада унапред прописује, шта сабор **у првом реду** у претрес сме узети??

Како може сабор с поуздањем упуштати се у донашање новог закона, који би целу црквн. народну аутономију обузео, кад угарска влада не верма, управо гази, један постојећи закон?! Ко сме према таковим изгледима и под таковим ауспицијама примити пред народном и пред својом сопственом савешћу, на себе тај ризико, да се одриче онога што је већ закон, и да донаша нешто, што још никога не веже?!

Велика одговорност чека наш сабор.

С тога ми питамо, шта је угарска влада са тим својим „Бефелом“ на сабор хтела да постигне?

Угарска влада или озбиљно и истински жели, да једном дође до уређења наше народно-црквене аутономије или то не жели.

Ако је оно прво случај, т. ј. ако уг. влада мисли с нама поштено, и жели у интересу свом и нашем, да наше јавне ствари среди, и да ствар српског народа крене на боље, ако то хоће — онда је требала сасвим, ама сасвим другим путем да пође. Онда је требала пред срп. народ да изиђе с маслиновом граном у руци, онда је требала она, као чувар закона и реда, у првом реду да чува и пази закон, а нарочито §. 10. саб. устр. те није смела ни пошто да забрањује слободну расправу у сабору, да му сама она прописује дневни ред, да сабор изазива. Она је то морала тим пре учинити, што ће се сетити, да је већ на прошлом сабору дебата баш о дневном реду била врло оштра, врло озбиљна. Позната је девиза, под којом се тада дискусија о дневном реду водила: „Прво школа п'онда кај“ дискусија, у којој је радикална странка заступала школу а Др. Недељковић — кају. —

Но влада угарска пошла је баш противним путем. Место маслинове гранчице, узела је она у своје руке бич; место слободне дискусије у сабору, приписује му она у напред „eine gebundene Marschruthe“, налаже шта сме, шта мора чинити. Место респекта пред једним законом, који је владар својим потписом украсио, видимо ми једно — насиље, једно гажење закона. — Чудновата увертира у сабор!!

Тим путем долази се само до — рата, никад до мира. —

Тако се аутономија не уређује; тако се силом ствара отпор, тако се не умирује, тако се распаљује, јер свако насиље изазива неумитно отпор и обрану.

Ми смо дакле тога дубоког уверења, да угарској влади није намера уређење наших аутономних одношаја, није намера консолидовање српске цркве, школе и целога српског друштва, него сасвим нешто друго.

Шта је то друго — ми не можемо знати, нити знамо. А и ко ће овако из буџака знати за високе политичке комбинације угарске владе, за њене велике државничке концепције?! Српски народ већ преко 200 година служи час Бечу час Пешти за њихове рачуне и њихове обрачуне, па зар да томе послужи и овога пута!?

Тек толико бисмо рекли — и држимо да се овим пророчанством о скромност журналистичку нећемо огрешити — да угарска влада има са петровданским сабором неке задње мисли. Свакако мисли на све пре и више, него на дефинитивну организацију срп. нар. црквн. аутономије.

Шта мисли угарска влада — то ће знати, па можда и осетити, у првом реду Његова Светост српски патријарх.

Положај је тежак, претежак, управо деликатан, и за њега и за нас.

Ми само толико велимо: Man merkte die Absicht und wurde vertimmt.

Junius.

Нови Сад, 19. маја.

Избори у бачкој дијецези. — *Избори за наш народно-црквени сабор обавиће се у бачкој дијецези у понедељак* **9. (21.) јуна.**

*

Окружна наредба о сазиву нашег сабора, коју је издао патријарх Георгије гласи:

М. 158./ex 1897.

Његово царско и апостолско краљевско Величанство благоизволило је превишњом одлуком Својом изданом у Будимпешти дне 20. маја 1897. год. најмилостивије дозволити, да се српски православни народно-црквени сабор сазове у Карловцима на дан 29. јуна (11. јула) 1897. године.

Саопштавајући (*име власти*) ову превишњу одлуку, о којој сам високим отписом преузвишеног г. кр. уг. министра председника од 24. маја 1897. бр. 8955/М. П. извештен, позивам (*име власти*), да ради избора заступника како свештеничкога тако и световнога реда за овај сабор у смислу изборнога реда, потврђеног највишим решењем од 29. маја 1871. год. према одредби §-а 11. исте уредбе потребна расположења учинити и изборне одборе упутити не пропусти, да имена и карактер изабраних заступника (*натпису*) одмах по избору јаве, како би их (*натпис*) мени бар 12. дана пре састанка сабора саопћити могао и да изабране заступнике, снабдевши их сходно §-у 30. изборног реда једним примерком изборног записника, као веродајницом упуте, да у Карловце на сабор благовремено дођу.

У *Карловцима* 17. (29.) маја 1897. године.

*

Број изборника у појединим опћинама. Како у нашим автономним стварима има много несређених ствари види се у неколико и из тога, што се при изборима посланика за наш народно-црквени сабор служе опћине са изборним редом и у њему означеним бројем становништва још из пре 15—20 година. У много опћина постале су у томе велике промене, те према томе неке опћине, у којима је број душа порастао бирају мањи број изборника, него што би то у ствари требало, а неке у којима је број душа опао, држе се још оног броја који је некад постојао. Епархијске власти имале би у тој ствари, да начине реда, и кад стану јављати изборе изборника, треба у истом спису да назначе свакој опћини засебно, њезин најновији број душа и према томе колико изборника има да изабере. Ово би добро дошло и опћинама, а и епархијске власти би уштедиле себи посао да на евентуална питања у тој ствари одговарају. А што је најглавније, овако је и право, јер кад рецимо опћине плаћају верозаконски принос по најновијем броју својих становника, право је, да у овом случају, кад ће једно право своје да изврше, да га изврше према најновијем броју свога становништва.

*

„Јединствени статут“! Као змија ноге крију пред изборе предлог саборског одбора за јединствени статут, који називају „уставом“.

Па ипак знамо, шта је у њему. То је стари јединствени „устав“ у погоршаном издању а сковао га зао дух овостраног српског народа *Ника Максимовић*, апоњијевац и патријархова потркуша *Јосиф Јагић*, и шеф одељења за ствари српске автономије код угарске владе *Дардаји*, а суштина му је изнесена споразумно у уводном чланку „П. Лојда“ од прошле суботе, у којем је броју штампан и рескрипт о сазиву сабора. Исти чланак лажно тумачи тај рескрипт, који је према потписао *Банфи*, и подмеће му садржину коју он нема. Јер рескрипт вели, да треба у првом реду коначно установити устројство наше автономије разним предлозима, дакле допунама, поправкама и уредбама о ономе, чега још нема, а „Лојд“ тумачи да то значи „једноставан или јединствен статут“.

Триумвират *Дардај-Максимовић-Јагић*, крије се сасвим неуставно за леђи узвишене особе нашега владара, те хоће да плаши наш свет, као што му у томе секундира „С. Сион“, спомињући чак и моралност!

Прете и октројком, позивају се на речи Банфијеве у сабору, — но то је прост баук, кога се не треба бојати, јер влада не сме октројисати нама автономију, нити постоји намера за то, нити ће икада добити приволу нашег уставног владара. Па баш и да буде октројисаног устава или јединственог статута, рекосмо и поновићемо, да се тога ви мало не страшимо, јер најзад законито стање и ред ипак се мора успоставити.

„Лојдов“ чланак храбри све такозване Србе посланике на загребачком и пештанском сабору, да се најжешће упусте у изборну агитацију, како би баш они ушли у сабор народно-црквени, јер са њима зна да могу да чине шта хоће.

Противност између рескрипта за сазив сабора и тог умотвора Дардај-Максимовић-Јагићевог види се и отуд, што се рекскрипт позива на IX. зак. чл. а чланак „Лојдов“ на декларатoрију.

Демократске установе наше називају се ту социјалистичкима, које треба напустити, па *чак позива српски народ, да се одрече неких својих стечених права.*

И до сада смо били на чисто са прохтевима владино-калуђерске клике, сада нам

је још јасније, и српски народ ће знати шта му према томе ваља чинити.

*

„Српски Сион“ и рескрипт о сазиву сабора нашег. — По примеру чивутског „П. Лојда“ искреће и „Српски Сион“ речи рескрипта о сазиву сабора, те хоће у исти да укријумчари, као да је онде говор о *„градњи организаторног статута“*, за који вели, да ће „автономна“ странка изићи пред сабор, — „не са јединственим неким штатутом, него са предлогом Саборског Одбора, а назив тога предлога је: Народно-црквени Устав источно-православне српске цркве у земљама угарске круне“.

Није шија, већ је врат; та није питање о називу предлога. Садржина Устава је оно исто што је и јединственог статута, а у данашњем добу мора сваки мисаони и искрени члан нашег народа бити против тога, да се рушењем досадашњих тековина из нова почне градити неки нов устав, као да пређе баш ничега није било. „С. Сион“ у свом чланку „Сабор“ не тражи од радикалне и либералне странке ни мање ни више, но да се одреку изборне борбе, да за себе не траже ни већину, већ да исту припусте људима „автономне“ владино-калуђерске странке, која по „С. Сиону“ *једино* може помоћи и толико драгоцену автономију на висину стварне автономије подићи, осигурати и обезбедити.“

У том свом дрском извртању и запомагању заборавио се „С. Сион“ тако далеко, да је радикале и либерале сравнио са **„руљом!“**

И тај бестидни лист излази „са благословом св. Синода,“ и зар њега да и даље држе наше црквено-школске општине!

*

Како стоји владино-клерикална странка? Из Будимпеште дознајемо од нашег извештача, да је онамо јавио *вршачки* велики жупан, у вршачкој дијецези не може ни једног владино-клерикалног кандидата да протури. — Исто то чујемо, да је и вршачки пандур-владика Габор јавио.

*

Троједнички бан код краља. У прошлу суботу у подне био је троједнички бан *гроф Куен Хедервари* код краља у подужој аудијенцији, да реферише о исходу избора и ситуацији у Троједници. Уверени смо, да бан није баш лака срца реферисао краљу о својим поразима, које је извршила над њим уједињена опозиција, а још мање је имао по себе што повољно причати о садашњој ситуацији у Троједници, јер нам се чини, да банова звезда почиње нагло да тамни у Троједници.

ЗВАНИЧНИ ВЛАДИНО-КЛЕРИКАЛНИ КАНДИДАТИ.

Дознали смо за ове даље званичне владине клерикалне кандидате:

За *Загреб*: **Ливије Радивојевић.**

За *новоградишки* срез: **Пајица Јанковић** из Новога Сада.

За први *глински* срез: **Васа Ђурђевић**, земаљски посланик у Загребу.

*

Нови Сад. — Од г. дра *Теодора Мандића*, добили смо ову изјаву:

Ја нисам владин кандидат за наш сабор; *а не би ни ишао на сабор*, ма ме где за посланика изабрали.

Нови Сад, 18. (30.) јуна 1897.

Др. Теодор Мандић, с. р.

ДОЛЕ С ЈЕДИНСТВЕНИМ СТАТУТОМ!

(*Одјеци из народа.*)

ВРШАЦ. Великом радошћу поздрављам постигнут споразум народних странака. Камо лепе среће, да тај споразум не буде моментални, него да буде претеча правој народној слози, уједињењу, сливању народних странака у једину срп. нар. странку, која би живо настојавала, да своме народу зајемчи опстанак и напредак. Тако уједињење, права слога народна, не само да би народу од користи била, него би од ње српски врази страх и трепет имали. — Вође народне, ако су заиста пријатељи народни, треба да уложе све, да до тога дође. А лако, врло лако је до тога доћи, само ако се хоће. Треба на црну прошлост бацити непровидну копрену; треба заборавити на увреде; треба одбацити које какве амбиције, а имати пред очима само народну срећу, па ето и давно жељене ишчекиване праве слоге, потпуног уједињења. Такав споразум тек заталасао би у народу право одушевљење и радост. — Коста Маринковић.

РИЂИЦА. Радосна вест о споразуму и сложном држању срп. опозиц. странака на прагу избора посланика за срп. нар. сабор — заталасала је и наше чисто српске груди, те вам радосним гласом кличемо: Тако сложни живели још дуго у корист српској идеји и у борби за срп. нар. права. — У име ријичких Срба: Лука Пуин млађи, председник. Стеван Влајковић, перовођа. Мирко Влајковић.

СТЕЈАНОВЦИ. Радост, која је широм целога Српства изазвана слогом опозиционих странака, овладала је и међу Србима овога маленога сеоцета Стејановаца, а као спољашњи израз те радости наше нека је ово неколико речи: „Да живи народ српски, да живе вође његове!“ У име свију: Богдан Дејановић, адм. парохије. Стеван Николајевић, предс. црквене општине.

СИЛБАШ. Из дубине душе радујемо се вашој племенитој слози, слава првацима народним, од свег срца кличемо вам, живела слога, живеле вође српске, живели борци, живео српски народ, што желио бог му дао, на многа љета. — Теодор Јуришић, Глиша Пајић, Лаза Михајлов.

Политичке новости.

Угарска. Како јављају престонички опозициони листови, у прошлу суботу беше овладало право опсадно стање у угарском парламенту. Још пре седнице саборске овладала беше велика узрујаност у ходницима саборнице и са свих страна се чуло: Срамота! То нећемо да трпимо! Перцел је спровео опсадно стање у посланичком дому! Галерије су пуне детектива!“ и т. д. Услед тога су одлучили неки посланици, да изнесу ову ствар на тапет пре дневнога реда. А у ствари је доиста и владало право опсадно стање у околини саборнице, Из бојазни од ђачких демонстрација варошки главни капетан је напунио полицајима башту музеума и Шандорову улицу. Полиција није овде трпела ни најмање скупове, па је заустављала и такве личности, које су званична посла имале у саборници. Одма после отворања седнице, устао је посланик Људевит *Олај*, да се потужи на унутрашње и спољашње опсадно стање. Кад је председник изјавио, да ће ствар извидити доцније, настала је врло жестока дебата, у којој су учествовали *Олај*, *Полоњи*, *Гајари*, *Јуст* и *Мадарас*. Најзад је председник седницу суспендовао и пошто се међу тим полиција уклонила из саборнице, то је председник, кад је седница поново отворена, могао да изјави, да нема полиције. За тим се прешло на дневни ред. После неких незнатних поднесака и расправе о положају дневничара, у којој је мало њих учествовало, интерпелисао је *Полоњи* у ствари мешања полиције на збору, што је био приређен против повишења квоте. Интерпелација ће се предати министру унутрашњих послова. Идућа седница биће сутра, у уторак.

— Председник министарства *Банфи* ићи ће крајем ове седмице у *Беч*, да се тамо саветује даље с аустријским министром председником *Баденијем* о поравнању односно о *провизоријуму*. У владиним круговима мисле, да ће се пред Духове расчистити политично-парламентарна ситуација у Аустрији и Угарској, тако, да ће се моћи продужити расправљање о поравнању.

— Сутра, у уторак ће да почне расправа *о спровађању казненог поступка*. Владини посланици: *Сивак*, *Хорин*, *Бекшић*, *Немењи и Хелташи*, који су се већ у своје време изјаснили против §-а 16. држали су у прошлу суботу конференцију, на којој су одлучили, да сабору поднесу предлог, да се, ако не цео законски чланак, а оно §. 16. свакако има вратити одбору, да га овај преудеси. Уједно су уговорили, какво ће становиште да заузму у конференцији владине странке, која ће се данас у понедељак одржати. Кошутова странка спремила се, да код §. 16., којим влада хоће да стегне слободу штампе, опструкцијопише. Ако се ово збуде, мисли се, да ће влада пре напустити §. 16. него што ће одступити, јер — веле — ове тачке нема у програму садашње уг. владе.

*

— Грчка и Турска. Турска влада је у свом одговору на ноту посланика великих сила изјавила, да са захвалношћу прима на знање *посредовање* вел. сила, али се не упушта у претресање услова мира. Међу тим наводи да је потребно, да се пре преговора о миру, установи *термин за примирје* на место овог неодређеног мировања и позива посланике, да пораде код Грка, да ови пошљу у турски главни стан своје делегирце, који ће тај термин уговорити. У суботу у подне искупили су се посланици сила, да се саветују о томе.

— „Тајмс“ јавља, да је председник грчког министарства *Ралис* изјавио, да Грчка неће пристати на то, да припомогне извођењу програма Европе, јер она неће да буде жандар Европин.

— Одношаји између краља и грчког министаретва врло су затегнути. Мисли се, да је положај у опће врло озбиљан.

*

Енглеска. У енглеском парламенту, кад је дошло на ред расправљање о издавању, протестирао је Парнелита Џон *Редмунд* против неправде, која се тера над Ирском услед претоваривања ове наметима у финансијалним питањима. Председник га позове *на ред*, али Редмунд остаде при своме и због тога буде *искључен из седнице* са 238 против 52 гласа. Посланици *Кланси*, Вилијам *Редмунд* и *Филг* примише то исто, што и Џон Редмунд, ради чега их председник позове да изиђу напоље. На то Филд одмах изиђе, а *Кланси* и Вилијам Редмунд не хтедоше да послушају председника, те бише од Sergeant-a at arms напоље изведени.

*

Аустрија. У недељу ујутру стигао је краљ у Беч и још тај дан је примио у аудијенцију председника аустријског министарства грофа *Баденија*. Гроф је известио цара о стању у аустријском парламенту, које врло неповољно утиче и на самог цара. Мисли се, да ће аустријски државни сабор за извесно бити *распуштен*, ако се понове онаке појаве, какве су се одигравале тамо ових дана.

Вести из места и са стране.

† Илија Округић † Сремац. Часна старина Округић опат у Петроварадину, преминуо је у суботу, после подне у 71 години својој. Писац „Сађурице и шубаре“, испустио је из клонуле руке своје умно перо. Посредник слоге између два братска племена српског и хрватског оставио је и нас Србе и браћу Хрвате уцвељена срца, да му над могилом тужно довикнемо: Лака ти земља честита душо, а вечан ти спомен био и у Српству и Хрватству. Пок. Округић написао је опће добро примљени и одавно познати позоришни комад „Сађурицу и шубару.“ Но осим тога знатна су му дела „Шокица“ и еп „Јован Капистран“. Уважавајући његов књижевни рад „Матица Српска“ изабрала га је за члана књижевног оделења, а кнез Никола одликовао га је орденом Данилова реда. Тело покојниково сахрањено је јуче у понедељак у 5 сах. после подне код текијске цркве у Мајуру, а на спроводу били су присутни многи поштовачи и пријатељи покојникови из Новог Сада, Петроварадина и Ср. Карловаца.

Нови српски конзулати. Осим досадашњих конзулата у Ст. Србији и Македонији отвориће српска влада конзулате и у Митровици и Таслици у Ст. Србији.

Гимнастичко друштво „Душан Силни“ приређује у Београду значајну светковину 1. јуна о г. (први дан наших Духова). Тог дана ће поменуто друштво осветити своју заставу. Све подружине овога друштва у Србији, биће заступљене на овој свечаности, а тако исто и многа слична друштва из целог Словенства. За ову светковину чине се велике спреме, тако да већ сад ова слава привлачи на себе пажњу у Српству, па и пажњу многих странаца. Министар војни у Србији, допустио је друштву, да у горњем граду у Београду може приредити витешке и гимнастичке игре са утакмицом, на којима ће се осим српских, такмачити и витезови из свег Словенства. Сви чланови овога друштва и његових подружина биће одевени оделом какво је носила телесна гарда цара Душана. Заставу ће осветити митрополит Михаило у присуству краља Александра. Опширан програм издаће се посебно пред прославу. Препоручујемо нашем српском свету да ову прилику не пропусти, него да оде на ову ретку и значајну славу.

Спомен плоча српском уметнику. Донели смо вест, да ће београдско певачко друштво са ликовођом Мокрањцем доћи у Бечкерек да приреди концерат. Том приликом откриће се у Вел. Бечкереку спомен плоча српском уметнику, глумцу Тоши Јовановићу. У Вел. Бечкереку се живо спремају да дочекају своје миле госте из Србије и да свечаним начином одаду признање незаборављеном уметнику Тоши Јовановићу.

Испити за учитељско оспособљење. У сомборској учитељској школи одржаће се испити за учитељско оспособљење 27., 28., 29. и 30. маја писмени. Усмени испити одржаће се од 16—24. јуна, наизменце, једног дана у мушкој, другог у женској учитељској школи. Раздавање сведоџаба биће 30. јуна.

Прелаз у православље. Преко четир хиљаде Шокаца из Сантова хоће да пређе из католичке у православну веру, просто стога, што Мађари, којих у селу има свега до 25, хоће да се служба служи на мађарском језику. Људи неће силом да се мађаре, а и право је тако. Шокци су и онако наша браћа по језику, а ако приме и православље биће мо још рођенији.

Архимандрит Никола Живковић, који је био настојатељ манастира Гомирја, изабран је ових дана у Цариграду за тузланског епископа у Босни.

Свештеничка исповест. У прошли четвртак одржана је у Кикинди исповест свештеничка за протопопијат вел. кикиндски. На броју је било 25 свештеника.

Несрећа на љуљашци. У овдашњој малој променади подигнуте су две механичне љуљашке, код којих је у недељу било скупљено много онога света, који се обично око таких ствари купи. Кад су једном љуљашке стале, хтео је један дечко, да уђе у један чамац, но није дочекао да се чамац сасвим заустави и овај га тако силно удари у главу, да му је одмах главу разбио и дечко падне на земљу. Онесвешћеног дечка однели су кући и пружена му је лекарска помоћ.

„Од шустерског шегрта“. Године 1879. утекао у Темишвару из родитељске куће шустерски шегрт Фридрих Бахман. Отишао је у Трст, а одатле као морнар у Арапску. Доцније ступи у турску војску и достигне до капетана. У последњем грчко-турском рату показао се у више прилика храбар, да је добио чин обрста. Отац му је још жив, али ништа није знао за њега, док му се он сад није јавио.

Трговина

Нови Сад, 19. маја. Пшеница прве каквоће 7 ф. 80—— н. Пшеница средња 7 фр. 50 до 60 нов. Пшеница лакша роба 7 фор. 10—30 н. Наполица 6 ф. 30—50 нов. Јечам 4 ф. ——— нов. ф. — н. Зоб 5 ф. 30 до 50 н. Кукуруз у зрну 3 ф. 20 н. до 30 н. Маст 60 ф. Сланина сува 60 ф., дебела паљена 60 фор. Све од 100 килограма.

Свињи угојени тешки .	48—49 н.
„ средњи . . .	46—47 н.
„ лаки	40—44 н.

Све од 1 килограма.

Теоци .	24—26 н. по клгр.
Јагњци	5—12 ф. по пару.
Овци . .	—— ф. по пару.

*

Стање воде под Новим Садом.

18. маја било је	5·69 мет.
19. маја било је	5.76 мет.

„Брзојави Застави.“

Стигли 19. (31.) маја.

АТИНА. Све вести о покретима противу династије нису основане.

ПАРИЗ. Изгледа, да Грчка неће правити тешкоће, да се успостави примирје, како га је Турска у споразуму са великим силама захтевала.

БУКУРЕШТ. Стање престолонаследника нешто се поправило.

КАНДИЈА. Устаници су обуставили водовод, којим варош снабдевају водом. Још једнако траје запето стање између становништва и војске.

ЛАМИЈА. Турци су прекорачили неутралну зону и запалили место *Дио*. Држање Турака рађа сумњу, да они у пркос примирју спремају изненада нападај.

---

†

Тужним срцем јављамо свима сродницима, пријатељима и познаницима, да нам се наша мила и никад незаборављена ћерка односно сестра, нећака и свастика

ВУКОСАВА МАКСИМОВИЋ

после дугог и тешког боловања а у цвету своје девојачке младости у вечност преселила.

Тело миле нам покојнице опојаће се данас у 5 сах. по подне у св. успенској цркви а потом на успенском гробљу предати матери земљи. Мир пепелу њеном!

У Новом Саду, 20. маја (1. јуна) 1897.

У име родбине:

Лаза Максимовић, отац. Јула Максимовић, мати. Љубица Јовановић рођ. Максимовић. Катица Максимовић, сестре. Милан Максимовић, Милан Радонић, браћа. Софија Мудрински, тетка. Стева Јовановић, шурак.

Главни и одговорни уредник: др. Емил Гаврила.

Штампарија Ђорђа Ивковића.